

Afgørelser – Reg. nr.: 00515.00

Fredningen vedrører: Ølstrup Gravhøje

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   **12-08-1937, 15-08-1937**

Fredningsnævnet   **26-01-1937, 06-05-1936**

Kendelser

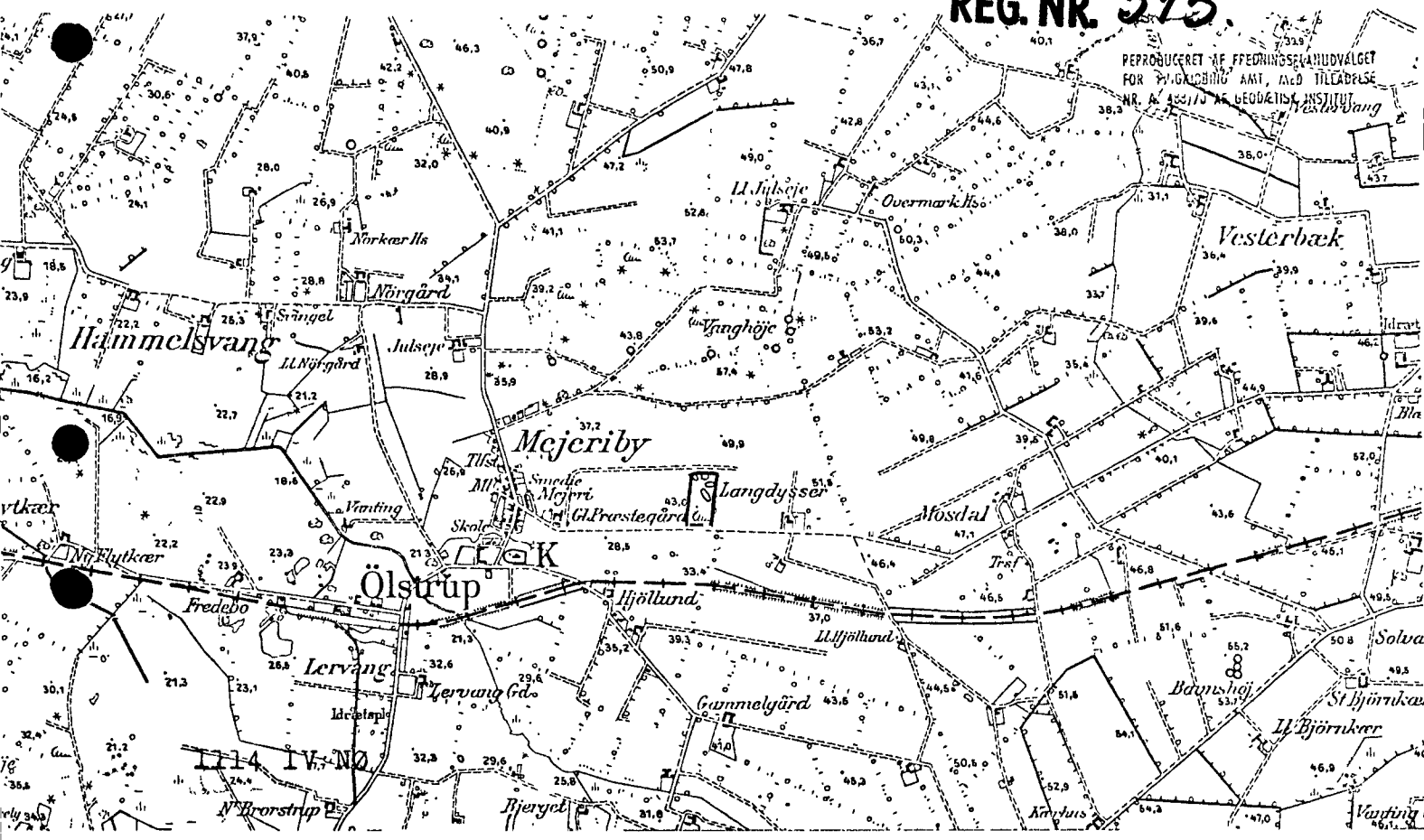
Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

Arealets navn Oldtidsminder i Ølstrup Sogn Ølstrup

Komm. Ringkøbing

REG. NR. 515.

REPRODUCERET AF FREDEINGSKOMMUNEN
FOR RINGKØBING AMT, MED TILBÆJLÆSE
NR. 14 1937 AF GEODETISKT INSTITUT

Areal. Ca. 2 ha hede. **Fredet** Overfredningsnævnets kendelse af 12/8 1937.

Formål Bevarelse af oldtidshøje og langdysser.

Indhold Arealet skal tilbageføres til og bevares i lyngklædt tilstand. Offentlig adgang.

Matr. nr. 3a Gl. Præstegård.

Ejer Privat.

Påtaleret Nationalmuseets 1. afdeling.

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1937 den 12. August afsagde Overfredningsnævnet paa Grundlag af skriftlig og mundtlig Votering følgende

K e n d e l s e

i Sagen 239/36 om Fredning af nogle Oldtidsminder, beliggende paa Matr.Nr. 3 a Gl. Præstegaard, Ølstrup Sogn i Ringkøbing Amt.

Den af Fredningsnævnet for Ringkøbing Amtsrædsreds den 26.Januar 1937 afsagte Kendelse er forelagt Overfredningsnævnet i Medfør af § 16 i Lov Nr. 245 af 8.Maj 1917.

Idet bemærkes, at selve Fortidsminderne nu i Henhold til § 2 i den siden Kendelsens Afsigelse ikrafttraadte Lov af 7.Maj 1937 om Naturfredning vil være fredet uden Vederlag, maa Overfredningsnævnet, som den 3.Juli 1937 har besigtiget de fredede Arealer, dog finde, at den Ejeren ved Kendelsen tillagte Erstatning under Hensyn dels til det fredede Omraades Størrelse og de i Forhold hertil ringe Arealer, som selve Oldtidsminderne indtager, dels til de ved Nationalmuseets Udgravninger foraarsagede Ulemper, maa betragtes som rimelig, hvorfor Kendelsen vil være at stadfæste, dog at den Del af Erstatningen, der ikke betales af Nationalmuseet, 700 Kr. udredes af Statskassen og Amtsfonden, hver med Halvdelen.

T h i b e s t e m m e s :

Den af Fredningsnævnet for Ringkøbing Amtsrædsreds den 26.Januar 1937 afsagte Kendelse stadfæstes, dog at den Del af Erstatningen, der ikke betales af Nationalmuseet, 700 Kr., udredes af Statskassen og Amtsfonden, hver med Halvdelen.

P.O.V.

Frederik Petersen

(sign.)

OVERFREDNINGSNÆVNET>

U d s k r i f t

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1936 den 15. August afsagde Overfredningsnævnet paa Grundlag af mundtlig og skriftlig Votering følgende

K e n d e l s e

i Sag Nr. 239/1936 vedrørende Fredning af nogle Oldtidsminder i Ølstrup.

Den af Fredningsnævnet for Ringkøbing Amtsradsreds den 6. Maj 1936 afsagte Kendelse er forelagt Overfredningsnævnet i Medfør af Naturfredningslovens § 16.

Ved Fredningsnævnets Kendelse er det bestemt, at et i Marken paa Matr. Nr. 3 a, Gl. Præstegaard, Ølstrup Sogn, afmærket Areal, mellem 3 og 4 Tønder Land ved Fredningsnævnets Foranstaltning vil være at afkøbe Ejeren, Gaardejer Anders Plougsgaard, og derefter at tilskøde Nationalmusæets 1. Afdeling, der har at belægge det med Fredningsdeklaration. Idet der ved Kendelsen gives nærmere Bestemmelser om Arealets Behandling og den Tilstand, hvori det skal fredes, bestemmes derhos, at der som Vederlag for Arealet betales Ejeren en Købesum af 800 Kr., hvoraf Nationalmusæet betaler 100 Kr., medens Resten, 700 Kr., betales af Statskassen med de to Trediedele og af Ringkøbing Amts Kasse med en Trediedel, idet Fredningen alene sker af videnskabelige Grunde.

Da nævnte Lov imidlertid ikke ses at give Hjemmel for Køb af Grundejendom kan Overfredningsnævnet ikke stadfæste den nævnte Kendelse, som vil være at ophæve.

T h i b e s t e m m e s :

Den af Fredningsnævnet for Ringkøbing Amtsradsreds den 6. Maj 1936 afsagte Kendelse angaaende Fredning af nogle Oldtidsminder ved Ølstrup ophæves.

P.O.V.

Fredrik Petersen

FREDNINGSNÆVNET >

7

fremtidig forblive i denne Tilstand, saaledes at der ikke i Arealet maa foretages Dyrkning af nogen Art, ej heller graves efter Grus eller Sand, ligesom der ej heller paa dette maa oprejses Master til elektriske Ledninger.

Arealet skal derefter være frit tilgængeligt for alle og enhver.

Som Vederlag for at lade Arealet frede, udbetales der til Ejeren, Gaardejer Anders Plougsgaard en Gang for alle en Erstatning af 800 Kr., hvoraf Nationalmuseet betaler 100 Kr., medens Resten, da Fredningen alene sker af videnskabelige Grunde, betales af Statskassen med to Tredjedele og af Ringkøbing Amts Kommunekasse med en Trediedel.

Omkostningerne ved Fredningen fordeles i samme Forhold mellem Statskasse og Kommunekasse.

Ejendommen er ubehæftet.

Paataleberettiget med Hensyn til Fredningen er Nationalmuseets 1. Afdeling.

19. Januar 1937.

Grum-Schwensen

Andr. Christiansen

Peder Søndergaard

FREDNINGSNÆVNET >

15. 4. 36

af

Forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet for Ringkøbing Amtsråds-
kreds.

OPHÆVET

Aar 1936 den 6. Maj Kl. 14 holdt Fredningsnævnet for Ring-
købing Amt Møde paa Raadhuset i Ringkøbing.

Foretaget blev:

Fredning af Oldtidsminder paa Gaard-
ejer Anders Plougsgaards Ejendom i
Ølstrup.

.....

Sagen optages derefter til Kendelse, og Nævnets Medlemmer
enedes derefter om, og afsagde strax saalydende

K e n d e l s e :

Under 16. September 1935 har Nationalmuseets 1. Afdeling
overfor Fredningsnævnet fremsat Anmodning om ved dettes Foranstalt-
ning at faa fredet 4 Høje, der ligger paa Gaardejer Anders Plougsgaards
Ejendom, Matr. Nr. 3a Gl. Præstegaard, Ølstrup Sogn.

Af disse er den ene en 60 m lang Langdysse med tre smukke
og anseelige Kamre, hvoraf det ene er enestaaende ved aldrig at have
haft Overligger, men Sidestenene stillede skraat, saa de mødes for-
oven, medens et andet har ualmindelig store og smukke Sidesten. Der-
næst er her en mindre Langdysse med et tildels ødelagt Kammer, en
45 m lang Langhøj, der indeholdt to Jordgrave fra Dyssetid (saadanne
er aldrig tidligere fundet i Langhøje). samt en lille Rundhøj. Det
hele ligger tæt sammen paa nylig pløjet, men endnu ikke mærglet Hede-
jord, og det dækker et Areal paa vel omkring en Hektar. Højgruppen
ligger højt og smukt og maa siges at være af fremragende saavel land-
skabelig som arkæologisk Betydning.

Nationalmuseet vil betale den ret bekostelige Restaurering
af Komplexet; navnlig skal de store Dyssekamre frigraves, saa man kan
færdes ned omkring dem, hvorved de vældige Sidesten rigtig kan komme
til deres Ret.

Ligeledes er Museet villig til som en Erstatning for de frem-
gravede Sager at bidrage 100 Kr. til Sagens Ordning.

Nævnet har derefter besigtiget det Areal, der ønskes fredet, og samtlige dets Medlemmer er enige om, at en Fredning af de 4 Høje bør finde Sted.

Dette vil enten kunne ske saaledes, at der fredes et Areal paa ca. 2 Tdr. Land, hvorved Fredningsgrænsen vil komme til at ligge umiddelbart ved Højenes Fod, hvorhos Arealet vil faa en meget uregelmæssig Facon, ligesom det vil komme til at ligge midt inde i en Mark, saaledes at der desuden skal sikres Adgangsvej til Arealet, eller saaledes, at der fredes et kvadratisk Areal paa ca. 4 Tdr. Land, hvorved Arealet i Forhold til Højene vil faa en passende Størrelse, ligesom det mod Syd vil komme til at grænse op til offentlig Vej. Jorden bestaar af tidligere Hedejord, der derefter i ca. 20 Aar har været Plantage og nu efter at Træerne er fældet, er pløjet og paakørt Mergel der endnu ikke er spredt.

Nævnets Medlemmer er enige om, at den sidstnævnte Fredningsplan bør foretrækkes, selv om den er noget dyrere end den første, da der kun ved denne Plan kan skabes et smukt, samlet Hele, hvor Højene vil komme til at ligge i et Stykke Lyng.

Den 11. December f.A. har Nævnet derefter forhandlet med Ejeren, Gaardejer Anders Plougsgaard, der efter først at have forlangt 400 Kr. pr. Td. Land, sluttelig indgik paa at ville sælge et Areal, der strax blev afmarkert i Marken ved Nedramning af Pæle, og som udgør mellem 3 a 4 Tdr. Land, for en samlet Købesum af 800, mod at han ikke skal deltage i Omkostninger til Udstykning og Skødning, idet han erklærede, at han selv er interesseret i Fredningen, og derfor, ved at sælge til denne lave Pris, selv vil bære en Del af Fredningsomkostningerne. Ejeren udtalte derhos, at han ikke kunde sælge det mindre Areal paa ca. 2 Tdr. Land væsentlig billigere da det tilbageblivende vilde blive vanskeligt at dyrke.

Sagen har derefter været forelagt for Naturfredningsraadet, der under 20. Februar har afgivet saalydende Erklæring:

"Med Foranledning af Fredningsnævnets Skrivelse af 10. Februar d.A. angaaende Fredningen af 4 Oldtidsminder, beliggende paa de til Gl. Præstegaard, Ølstrup Sogn (Matr. Nr. 3a) tilhørende Jorder, skal Raadet, efter ved et af dets Medlemmer at have besigtiget Arealet, anbefale, at Fredning finder Sted.

Idet Raadet med Hensyn til den arkæologiske Værdi af de nylig fundne Oldtidsminder maa henholde sig til den af Nationalmuseets 1ste Afdeling foreliggende Indstilling, sker Raadets Indstilling under Forudsætning af, at Arealet - som foreslaaet af Fredningsnævnet - udvides til at omfatte ca. 4 Tdr. Land saaledes, at det i Syd begrænses af Ølstrup-Brejningvejen, og at det tilskødes Nationalmuseet, der belægger det med Fredningsdeklaration.

Endvidere forudsætter Raadet, at det temmelig højt og smukt beliggende Areal bringes tilbage i lyngklædt Tilstand. I Henhold til den nuværende Ejers Oplysninger var det i 1914 Hede, der afbrændtes og beplantedes med Bjærgfyr. Efter at denne var fjærnet for at bruges til Mejeribrændsel, og Lyngen, der endnu fandtes mellem Bjærgfyrrerne, var afbrændt, pløjedes Arealet i Vinteren 1934-1935 og blev derefter merglet, dog saaledes, at Mergelen endnu ikke er spredt, men ligger i talrige smaa Dynger. Efter Ejers Mening er Lyngen, ved den foretagne Behandling af Arealet, ikke i den Grad dræbt, at den ikke skulde være i Stand til at regenereres i Løbet af 3-4 Aar. Det vil dog være ønskeligt, at Ejeren, hvad han erklærede, ikke at være uvillig til, fjerner Mergedyngerne. Og yderligere henstiller man, at Arealet i Efteraaret 1936 besaas med Lyng, hvilket formentlig vil fremskynde Lyngvegetationens Udvikling."

Fredningsnævnets Medlemmer er herefter enige om, at det oftnævnte Areal paa ca. 4 Tdr. Land af Matr. Nr. 3a Gl. Præstegaard, Ølstrup Sogn vil være at frede.

T h i b e s t e m m e s :

Et i Marken paa Matr. Nr. 3a Gl. Præstegaard, Ølstrup Sogn, ved nedrammede Pæle afmærkede Areal paa 3 a 4 Tdr. Land vil ved Fredningsnævnets Foranstaltning være at afkøbe Ejeren, Gaardejer Anders Plougsgaard, og derefter at tilskøde Nationalmuseets 1. Afdeling, der har at belægge det med Fredningsdeklaration.

Arealet skal, efter at Højene i dette af Nationalmuseet er udgravet i det Omfang, som Museet finder rigtigt, være snarest at bringe tilbage til lyngklædt Tilstand.

Efter at dette er sket, maa der ikke paa Arealet foretages Dyrkning af nogen Art, og der maa heller ikke graves efter Grus eller Sand, men Arealet skal altid henligge som uberørt Lyngareal. Følge-

lig maa der heller ikke rejses Master til elektriske Ledninger af nogen Art.

Som Vederlag for Arealet betaales der Ejeren en Købesum af 800 Kr., hvoraf Nationalmuseet betalet 100 Kr., medens Resten 700 Kr. betaales af Statskassen med de to Trediedele og af Ringkøbing Amts Kasse med en Trediedel, idet Fredningen alene sker af videnskabelige Grunde.

Samtlige Omkostninger ved Fredningen, derunder Udgifter ved Udstykningen og Skødningen fordeles i samme Forhold med 2 Trediedele af Statskassen og en Trediedel af Ringkøbing Amts Kasse.

Ejeren fjerner vederlagsfrit de paa Arealet liggende Mergeldynger, senest inden 1 Maaned efter, at Fredningen er godkendt af Overfredningsnævnet.

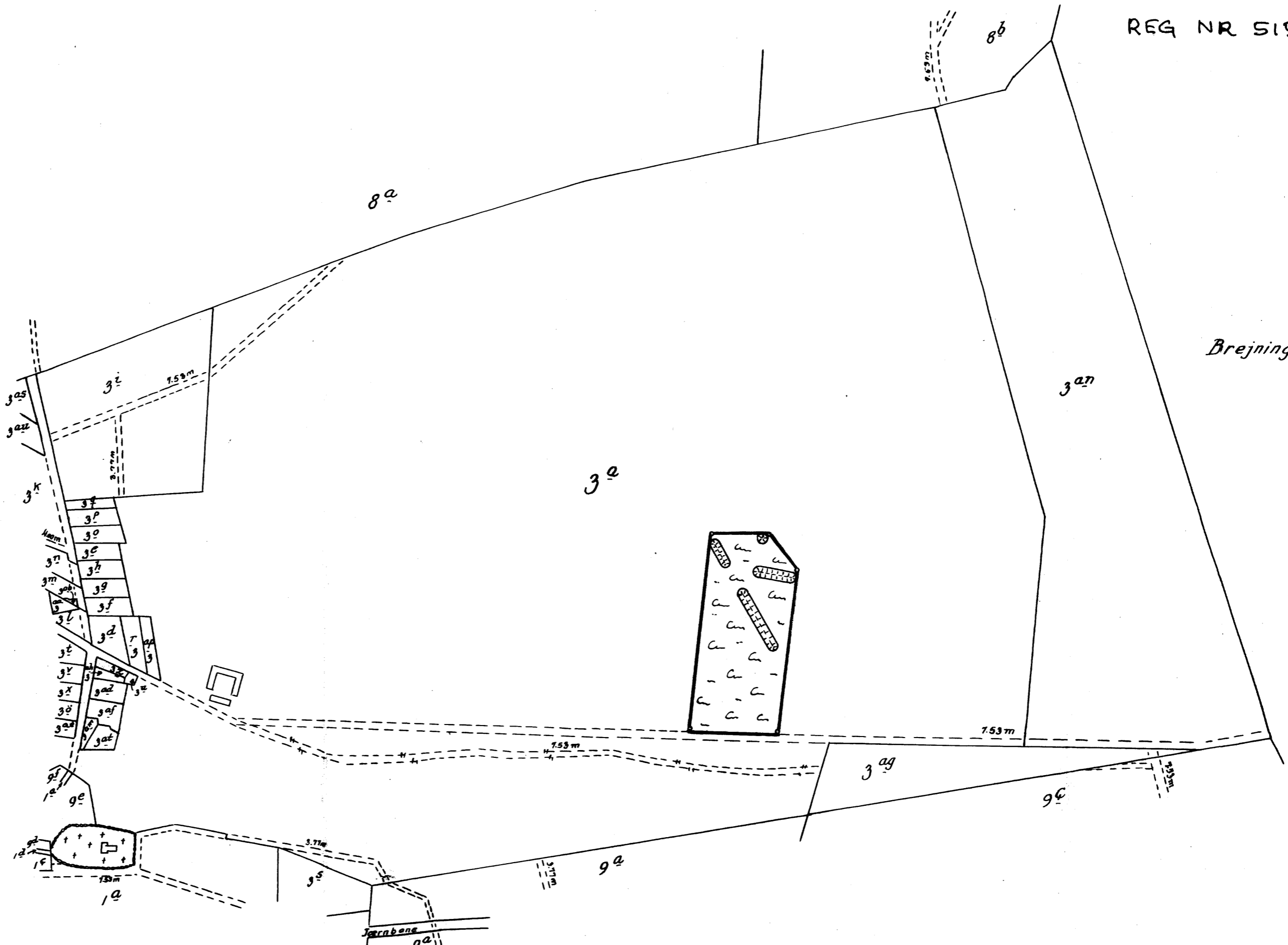
Ejendommen er ubehæftet, og Købesummen kan derfor udbetales til Ejeren.

Paataleberettiget med Hensyn til Deklarationen er Nationalmuseets 1. Afdeling.

Ringkøbing den 6. Maj 1936.

Grum-Schwensen   Andr. Christiansen   Peder Søndergaard.

KORT >

Brejninge

Terræn af
 Den østlige Del
 Ølstrup Sogn
 Hind Herred
 Ringkøbing Amt

Udfærdiget i Oktober 1947
 Direktoratet for Matrikulsvæsenet

Magnus Feder
 Fm.

Maalestaksforhold 1:4000

M 2503

Nr 515

Del ved Fredningsnævnets Kendelse af 26. Jan. 1937
 fredede Omraade af Matr. Nr. 3^a Den østlige Del
 af Ølstrup Sogn er indtegnet paa Kartet med
 grøntskyggede linier.
 Arealen udgør 1.77 ha.

Holstebro d. September 1948.

O.K. Lauritsen
 Landinspektør.

D.A. Jensen

515

515